

اندیشه تقرب و وحدت اسلامی

از مطهری

www.ketab.ir

دکتر حامد پوررستمی

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران

سرشناسه:	پوررستمی، حامد، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور:	اندیشه تقریب و وحدت اسلامی از منظر شیعه / حامد پوررستمی؛
	نجم الهدی.
مشخصات نشر:	قم، نجم الهدی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری:	۱۹۴ ص
شابک:	978-964-2528-89-9
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیا
موضوع:	تقریب مذاهب
موضوع:	وحدت اسلامی
موضوع:	شیعه - دفاعیه‌ها
رده‌بندی دیو:	۲۹۷/۴۸۲
رده‌بندی کنگره:	۲۰۹۶ الف ۸۴۵/پ ۵/ BP۲۳۳
شماره کتاب‌شناسی ملی:	۴۸۴ ۶

اندیشه تقرب و وحدت اسلامی از منظر شیعه

نویسنده: حامد پورنجم

ناشر: انتشارات نجم الهدی / نوبت چاپ: اول، زمستان: ۱۳۹۰

قیمت: ۹۵۰۰ تومان / شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۲۵۲۸ - ۸۹ - ۹

کلیه حقوق محفوظ است

مراکز پخش:

■ انتشارات نجم الهدی: بلوار شهید دل آذر، شهرک اندیشه، کوچه نصر ۱، پلاک ۳۰

پایگاه اینترنتی: www.najmolhoda.blogfa.com

فهرست مطالب

۹	مقدمه
---	-------

فصل اول: کلیات

(۱۳-۱۴)

۱۵	درآمد
۱۶	جامع نگری قرآن کریم به مقوله وحدت
۲۰	امکان تقرب اسلامی و الزامات آن
۲۲	اهمیت و ضرورت بحث
۲۷	پیشینه موضوع
۳۸	مفهوم شناسی
۳۸	تقریب
۴۲	وحدت و اتحاد

فصل دوم: موانع و چالشها

(۳۵-۹۸)

۵۰	۱) مانع نفسانی
۵۶	۲) القائات و دسیسه‌های شیطان

- ۳) تلاش سازمان یافته دشمنان و بد خواهان ۵۹
- ۴) پدیده تحریف و دروغ پراکنی ۶۵
- ۵) گروههای تکفیری و سلفی ۷۱
- تعارضات تفکر تکفیر ۷۹
- ۶) جریان غلو و غلو گرایان ۸۱
- ۷) چهل و ناآگاهی ۸۸

فصل سوم: مبانی و اندیشه‌های بنیادین

(۱۲۰ - ۹۹)

- مفهوم مبانی تقرب ۱۰۳
- مبنای توحید (امداد، خاتم و رب واحد) ۱۰۵
- مبنای مرجعیت سیر و سحر نبوی ۱۰۷
- اشکال و نقد: ۱۱۱
- مبنای مرجعیت قرآن ۱۱۲
- نجات اهل ایمان از اختلافات ۱۱۴
- حق محور اتحاد ۱۱۵
- اهمیت وحدت در قرآن کریم ۱۱۸
- لایه اول: نفس کتاب واحد داشتن ۱۱۹
- لایه دوم آیات دعوت کننده به تقرب ۱۲۰
- لایه سوم: تمکین به محتوای و احکام و معارف قرآن و اخلاقیات مشترک ۱۲۱
- مبنای صیانت از ذات: ۱۲۳
- مبنای استضعاف: ۱۲۵
- معنای مستضعف: ۱۲۶
- خاستگاه استضعاف و مراحل آن: ۱۲۷
- مبنای وجود سلاقی و اندیشه‌های گوناگون در بشر ۱۳۰
- دو نوع نگرش به مبنا ۱۳۱
- ضرورت تفکیک دو موضوع ۱۳۴
- مبنای کرامت انسانی ۱۳۸

فصل چهارم: راهکارها و راهبردها

(۱۸۲ - ۱۳۱)

تعریف راهبرد.....	۱۴۶
انواع راهبردها در بهبود وحدت اسلامی.....	۱۴۷
راهبردهای بین المللی.....	۱۴۸
۱) گفتمان علمی و تبادل آراء.....	۱۴۸
۲) بازپژوهی و بازنگری برخی از مفاهیم و تبیین آثار آن.....	۱۵۰
۳) شناسایی و طرد گروههای تکفیری و سلفی:.....	۱۵۵
۴) تدوین منشور وحدت و التزام به مفاد آن:.....	۱۶۱
۵) صدور فتاوای هم‌گرایی.....	۱۶۴
۶) توجه به سبب فقه مقارن.....	۱۶۹
راهبردهای ملی.....	۱۷۱
۱) بالا بردن آگاهی دینی و آموزه‌های دینی.....	۱۷۱
۲) مراعات حق و نیت ملی مذهبی.....	۱۷۲
۳) جلوگیری و محاکمیت کراهات افراطی.....	۱۷۵
۴) بالایش جوامع روایی.....	۱۷۸
راهبردهای فردی.....	۱۷۹
۱) حضور در عبادات و شعائر مذهبی و اجتماعی.....	۱۷۹
۲) تاکید بر روابط اجتماعی و عاطفی و اخوت دینی در میان مسلمانان.....	۱۸۱
۳) مدارا و اخلاق مداری در برخورد با مخالفان.....	۱۸۲

منابع و مأخذ

(۱۹۲ - ۱۸۳)

یکی از مهمترین پدیده‌های دهه‌های اخیر، روند رشد چشمگیر دین‌گرایی و دین‌پژوهی است. علی‌رغم پیش‌بینی‌های برخی از جامعه‌شناسان غربی مانند دورکیم، وبر و مارکس مبنی بر انزوای روزافزون دین و مذهب، جهان‌گرایی معنادار خود را به سوی معنویت و مذهب به رخ همگان کشانده و زمینه‌های نابی را برای تبیین و معرفی دین فراهم کرده است.

بدون اغراق می‌توان گفت که امروزه شیعه‌شناسی یکی از مهمترین و پرجاذبه‌ترین گرایش‌های مطالعاتی ای است که هم‌یگران به ویژه غربیان را به خود جذب کرده و هم پژوهشگران و دانشجویان و طلاب کشورمان را برانگیخته است. شیعه‌شناسی با رویکرد کلامی - تاریخی، البته با رویکرد عرفانی و مردم‌شناختی نیز) آن هم به دور از تعصبات و گرایش‌های جدلی به یکی از نیازهای ضروری ما تبدیل شده است، هم چنان که آشنایی با دیگر شاخه‌های خانواده بزرگ تشیع نیز ضروری است چرا که هم به فهم ما از تشیع اثنا عشری مدد می‌رساند و هم به ما قدرت تعامل و مانور بیش‌تری در عرصه گفت‌وگو و تفاهم ادیان و مذاهب

می‌بخشد.

شرق‌شناسان با انگیزه‌های مختلفی به مطالعات تشیع رو آورده اند که در اینجا مجال طرح و بررسی آن‌ها نیست. آن چه در اینجا مورد نظر ماست تاکید بر اهمیت این نوع مطالعه و پژوهش برای جامعه ایرانی و شیعی خودمان است که به رغم تعلق خاطر عمیق و تاریخی به تشیع و به رغم حوزه دیرپای علوم دینی و معارف شیعی همچنان نیازمند مطالعات و تحقیقات شیعه‌شناسانه ای است. آن چه دانشگاه‌ها و دست‌اندرکاران مطالعه حوزه مذنب و ادیان را به سمت مطالعات شیعه‌شناسی سوق داد، ضرورت وجود این نوع مطالعات جامع، عالمانه و روشمند بود که همچنان جای خالی آن در جامعه علمی ما - حوزه و دانشگاه - ملموس است. تجربه‌ها در انجام پروژه‌های تحقیقاتی در این قلمرو و برگزاری دوره‌های آموزشی در مقاطع کارشناسی ارشد - خوبی نشان داده است که تا چه اندازه زمینه‌های مطالعاتی فتح نشده‌ای در این حوزه وجود دارد و تا چه اندازه دانشجویان و حتی طلاب حوزه‌های علمیه را نیازمندی و علاقه عمیق و جامعیت در شیعه‌نیازمند آموزش و پژوهش (و البته علاقه به آن نیز) هستند. اقبال زیادی که به این رشته شده است ما را بیش از پیش بر ضرورت برداشتن قدم‌های بعدی در شیعه‌شناسی جدی و استوار ساخته است.

چند سالی است که در برخی از دانشگاه‌ها رشته شیعه‌شناسی تاسیس و راه اندازی شده است. بی شک یکی از مهمترین لوازم در ارتقاء و تقویت یک رشته، تدوین و تهیه متون درسی برای دروس مشترک و اختصاصی آن رشته است تا دانشجویان در عرصه منابع درسی و مطالعاتی با خلاء و ضعف کمتری مواجه باشند. در همین راستا، درس «شیعه و اندیشه تقریب

میان مذاهب اسلامی» در ۲ واحد به عنوان یکی از دروس رشته شیعه‌شناسی در مقطع کارشناسی ارشد تعریف شده است. اثر حاضر که حاصل تدریس و تحقیق چند ساله است، بدین منظور تالیف و تهیه گشته و از فصول اجمالی ذیل بهره می‌برد: فصل اول: کلیات، فصل دوم: موانع و چالش‌ها، فصل سوم: مبانی و اندیشه‌های بنیادین، فصل چهارم: راهکارها و راه‌دها.

اما است مجموعه این فصول گامی باشد در تحقق اهدافی مانند تقریب و هم‌بستگی بیشتر مذاهب اسلامی، کم رنگ کردن تلاش‌های مزورانه دشمنان، در جهت شیعه‌هراسی و ایران‌هراسی، تبیین ابعاد خطرناک جریانهای کفیر، تربیت نیروهای متخصص و متعهد جهت تبیین آموزه‌های تقریبی.

در خاتمه لازم است تشکر کنم از همه عزیزانی که نویسنده را در تهیه این اثر یاری کرده و همچنین پیشاپیش از همه فرهیختگانی که با نظرات و پیشنهادات خود به بهبود کتاب مدد می‌رسانند، مراتب سپاس را بجا می‌آورم.

حامد پوربست

زمستان ۱۳۹۵